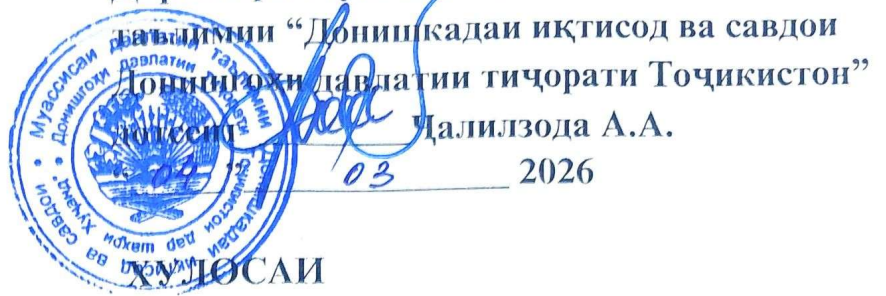

«Тасдиқ мекунам»

Директори Муассисаи давлатии

Ҷалилзода А.А.

03 2026

ХУДОСАИ

кафедраи ҷомеашиносии Муассисаи давлатии таълимии
“Донишкадаи иқтисод ва савдои Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон” аз 26 феввали соли 2026 доир ба диссертатсияи

Бобоева Зебо Абдукаримовна дар мавзуи “Шуури иқтисодӣ ва роҳҳои тақмили он дар ҷомеаи муосири Тоҷикистон” (таҳлили иҷтимоӣ-фалсафӣ) барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои фалсафа аз рӯйи ихтисоси 6.3.7- Фалсафаи иҷтимоӣ

Диссертатсияи Бобоева Зебо Абдукаримовна дар мавзуи “Шуури иқтисодӣ ва роҳҳои тақмили он дар ҷомеаи муосири Тоҷикистон” (таҳлили фалсафӣ-иҷтимоӣ) барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои фалсафа аз рӯйи ихтисоси 6.3.7 – Фалсафаи иҷтимоӣ дар кафедраи ҷомеашиносии Муассисаи давлатии таълимии “Донишкадаи иқтисод ва савдои Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон” омода гаштааст.

Бобоева Зебо Абдукаримовна соли 2018 факултети тиҷорат, фаъолияти гумрукӣ ва ҳуқуқи Донишкадаи номбурдaro аз рӯйи ихтисоси ҳуқуқи иқтисодӣ хатм намуда, аз ҳамон сол инҷониб ба сифати ассистенти кафедраи ҷомеашиносӣ фаъолият мебарад. Дар давоми фаъолияти омӯзгорӣ ва унвонҷӯӣ ӯ худро ҳамчун корманди боинтизом, масъулиятшинос ва майл ба сӯйи илму донишдошта муаррифӣ карда тавонист.

Аз соли 2019 дар кафедраи ҷомеашиносӣ ба сифати унвонҷӯ фаъолияти илмӣ мебарад.

Роҳбари илмии унвонҷӯ - доктори илмҳои фалсафа, профессори кафедраи ҷомеашиносии МДТ “Донишкадаи иқтисод ва савдои ДДТТ” Солиҷонов Расулҷон мебошад.

Мавзуи диссертатсия дар Шурои олимони МДТ “Донишкадаи иқтисод ва савдои ДДТТ” аз санаи 26 июни соли 2021 бо қарори № 11 тасдиқ карда шудааст.

Диссертатсияи унвонҷӯ Бобоева Зебо Абдукаримовна дар ҷаласаи васеи кафедраи ҷомеашиносии Донишқадаи мазкур муҳокима гардида, барои ҳимоя тавсия шудааст (26 феввали соли 2026, Протоколи № 7).

Дар рафти муҳокимаи диссертатсия хулосаи зерин қабул гардид:

Диссертатсияи номзодии Бобоева Зебо Абдукаримовна таҳқиқоти анҷомёфтааст, ки дар он ҷанбаҳои таҳаввул, заминаҳои методологӣ, назариявӣю амалии шуури иқтисодӣ мавриди таҳлили иҷтимоӣ-фалсафӣ қарор дода шуда, он навгониҳои мушаххаси илмиро дар бар мегирад.

Аҳамияти диссертатсияи оmodанамудаи Бобоева З.А. дар он аст, ки вай шуури иқтисодиро ҳамчун шакли шуури ҷамъиятӣ мавриди таҳлили иҷтимоӣ-фалсафӣ қарор дода, онро ҳамчун омили муҳимтарини рушди муназзам ва устувори ҳаёти иҷтимоӣю иқтисодии ҷомеаи муосири Тоҷикистон муайян намудааст.

Таҳия, коркард ва таҳлили ҳамаҷонибаи мавзуи таҳқиқоти диссертатсионӣ маҳсули ҷандинсолаи фаъолияти илмии муаллиф мебошад. Ҳамаи давраи иҷрои нақшаи кории илмӣ-таҳқиқотии пешбинишуда, бо иштирок ва пешниҳоди бевоситаи муаллиф роҳандозӣ карда шудаанд. Саҳми шахсии муаллиф дар баррасии бевоситаи муаммои мазкур аз он иборат аст, ки мавзуи “Шуури иқтисодӣ ва роҳҳои тақмили он дар ҷомеаи муосири Тоҷикистон” бори аввал дар фалсафаи иҷтимоии ватанӣ мавриди таҳлили иҷтимоӣ қарор дода шудааст.

Дар ин робита, бояд зикр намуд, ки мавзуи шуури иқтисодӣ ҳамчун инъикоскунандаи ҳастии иқтисодӣ ба муаммои нисбатан фарроҳтар – диалектикаи ҳастии ҷамъиятӣ ва шуури ҷамъиятӣ вобаста мебошад. Бояд тазаққур дод, ки то солҳои наздик дар гурӯҳбандии шаклҳои шуури ҷамъиятӣ шуури иқтисодӣ ҳамчун шакли мустақили шуури ҷамъиятӣ эътироф намегашт. Фақат аз охири асри XX ва ибтидои асри XXI дар натиҷаи баҳсҳои тулонӣ дар илми иқтисод ва фалсафа мафҳуми “шуури иқтисодӣ” оҳишта – оҳишта ҷойгоҳи ҳудро касб намуда, вай ҳамчун шакли шуури ҷамъиятӣ эътироф гашт, вале то ҳол дар афкори фалсафӣ дидгоҳи ягона оид ба шуури иқтисодӣ вуҷуд надорад, гарчанде дар давоми гузариш ба муносибатҳои нави иҷтимоӣ (иқтисодӣ) тасаввуроту тафаккури нави иқтисодӣ арзи вуҷуд намуданд, ҳамчун натиҷаи раванди интегратсия ва дифференциатсия сохтори иҷтимоӣ ба кулӣ дигаргун гашт, институтҳои нави иқтисодӣ ташаккул ёфтанд ва аз ҳама муҳим эҳсос, идрок, тасаввуроту фаҳму дарки нави воқеияти иқтисодӣ ба вуҷуд омад, аммо, ба ин ҳолат нигоҳ накарда то ҳол моҳият, хусусан унсурҳои сохтори шуури иқтисодӣ бо истифодаи

қонун, мафҳум ва категорияҳои фалсафа, хосса дар тадқиқотҳои файласуфони ватанӣ ба таври кофӣ таҳқиқ нашудааст, ки аз мубрам ва саривақтӣ будани таҳқиқи мавзӯ далолат медиҳад.

Яке аз масъалаи баҳсталаби эътирофи шуури иқтисодӣ ҳамчун шакли мустақили шуури ҷамъиятӣ муайян намудани объект ва предмети он мебошад. Дар раванди омӯзиш, муқоисаву таҳлил ва таъба андешаҳои дар адабиёти илмӣ-фалсафӣ ҷойдошта, ба таври возеҳ муайян гаштааст, ки агар ҳастии иқтисодӣ объекти инъикоси шуури иқтисодӣ бошад, азбарнамоии донишҳо доир ба шуури иқтисодӣ ва дарёфт намудани роҳҳои тақмили он предмети шуури иқтисодиро ташкил медиҳад.

Дар натиҷаи таҳқиқоти илмӣ муайян карда шудааст, ки аз нбтидои солҳои 2000 –ум дар ташаккули шуури иқтисодӣ гардиши қатъӣ ба вучуд омад. Ташаккул додани руҳи солими соҳибкорӣ ва дар ин замина ташаккул додани синфи миёна, тарбияи арзишҳои нави иқтисодӣ, аз тарафи субъектҳои иқтисодӣ дарк намудани зарурияти даст кашидан аз қолабҳои тафаккури кӯҳнаи иқтисодӣ, зуҳури ташаббускорӣ, ҷустуҷӯ ва дарёфт намудани навгониҳо ба хотири рушд додани иқтисодиёт, ташаккули шуури техникуву технологӣ ва ғайра тамоюли асосии азнавсозии ҳастии иқтисодӣ ва шуури иқтисодиро ташкил медиҳанд.

Шуури иқтисодӣ сатҳи олии инъикоси психикии ҳастии иқтисодии мураккабу пурхитлоф муайян гашта, вай маҷмуи тасаввурот, мафҳумҳо ва ғояю дидгоҳҳоро дар худ рефлексия намуда, он ба силсилаи арзишҳои иқтисодӣ ва иҷтимоию психологӣ асос меёбад ва ҳамчун танзимгари рафтору амали иқтисодӣ амал менамояд. Дар ин робита, таҷрибаи бунёди иқтисодиёти миллӣ дар даври соҳибистиқлолӣ мавриди омӯзиш қарор дода шуда, муайян карда шудааст, ки ҳар гуна лоиҳаҳои бузургу хурди иқтисодӣ дар доираи меъёрҳо ва арзишҳои муайян аз ҷониби одамон бо назардошти ҳадафҳои олӣ баҳри таъмини зиндагии шоистаи мардум матраҳ мегарданд. Дар ин робита, таҷрибаи нодири Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи тарҳрезӣ ва амалигардонии лоиҳаҳои бузурги муҳандисиву иқтисодӣ, барномаву стратегияҳо ҳамчун ҳадафҳои миллӣ заминаи бунёди тағйирёбии шуури иқтисодӣ гардидааст. Имрӯз дар паҳноии илмҳои ҷомеашиносиву гуманитарӣ бештар дар бораи “детерминизми иқтисодӣ”, “инсони иқтисодӣ”, “фарҳанги иқтисодӣ”, “фарҳанги иттилоотӣ” “инфосфера” (*ҷанбаи иттилоотии муҳити иқтисодӣ дар назар аст*) сухан меронанд, ки ин

мисоли равшани мақоми калидӣ пайдо намудани иқтисодиёт дар ҳаёти ҷомеа мебошад.

Таҳқиқот ба таври мушаххас нишон дод, ки ташаккули тақомули шуури иқтисодӣ зарурияти объективӣ – таърихӣ, маҳсули огоҳии оммаи васеи аъзоёни ҷамъият оид ба падидаҳову равандҳои иқтисодӣ, эҳсоси дарки мансубияташон ба равандҳои мураккаби гузариш ба муносибатҳои нави иқтисодӣ маҳсуб меёбад.

Аҳамияти назариявӣ ва илмию амалии таҳқиқот. Тадқиқоти мазкур дар заминаи афкори файласуфони пешин ва муосир дар бораи таърихи ташаккули тасаввурот дар бораи шуури иқтисодӣ, моҳият ва таркиби он ба сомон расонида шуда, барои тақмили шуури иқтисодӣ ҳамчун падидаи шуури ҷамъиятӣ дар шароити бунёди иқтисодиёти миллӣ аз аҳамият ҳолӣ нест. Пеш аз ҳама, аҳамияти илмию назариявии тадқиқоти мазкур барои ҷомеаи муосири Тоҷикистон аз он иборат аст, ки дар он муҳимтарин унсурҳои шуури иқтисодӣ: эҳсоси дарк ва тасаввуроти падидаҳои иқтисодӣ, тафаккури иқтисодӣ, донишу таҷриба, тарзу усул, маҳорату малакаҳо, анъанаҳои хоҷагидорӣ ва дар маҷмӯъ баландбардории нақши инсон дар рушди иқтисодӣ мавриди таҳлили иҷтимоӣ-фалсафӣ қарор дода шудааст, ки барои амалияи бунёди иқтисоди миллӣ хеле зарур аст.

Натиҷаҳои таҳқиқот барои муҳаққиқоне, ки ба омӯзиши фалсафаи иқтисодиёт ва рушди омили инсонӣ рӯй меоранд, аз аҳамият ҳолӣ нест.

Хулосаҳои таҳқиқоти мазкурро дар самти таҳияи барнома ва стратегияҳои давлатӣ оид ба рушди иқтисодиёти кишвар истифода намудан мумкин аст. Ғайр аз ин, натиҷаҳои таҳқиқот ва маводҳои диссертатсияро дар раванди таълими фанҳои фалсафаи иҷтимоӣ, сотсиология ва назарияи иқтисод метавон истифода бурд. Тавсияҳои амалии муаллифро мақомотҳои давлатӣ дар фаъолияти хеш оид ба ташкил ва идоркунии иқтисодиёт, корхонаю муассисаҳо истифода бурда метавонанд.

Навгонии илмӣ таҳқиқот дар гузориши мавзӯи таҳқиқот зухур меёбад, зеро, ки дар фалсафаи иҷтимоии ватанӣ бори аввал моҳият, таркиб, вазъ, паёмад ва мушкилиҳои ташаккули шуури иқтисодӣ мавриди таҳлили иҷтимоӣ-фалсафӣ қарор дода шудааст.

Ба таври мушаххас навгонии кори илмӣ мазкур дар нуктаҳои зерин ифода ёфтаанд:

- тадқиқоти мазкур аввалин кӯшишест, ки дар он бори аввал дар фалсафаи иҷтимоии тоҷик моҳият ва таркиби шуури иқтисодӣ баррасӣ гашта, вай ҳамчун шакли шуури ҷамъиятӣ асоснок карда шудааст;

- дар заминаи омӯзиши ҷанбаҳои таърихӣ пайдоиш ва инкишофи шуури иқтисодӣ хусусиятҳои ташаккули он дар таърихи фалсафа нишон дода шудааст;

- дар натиҷаи таҳлилу баррасиҳо шуури иқтисодӣ ҳамчун объекти омӯзиши фалсафаи иҷтимоӣ муайян гардидааст;

- гузариш ба муносибатҳои иқтисодӣ бозорӣ ҳамчун зарурияти объективии таърихӣ ва таҷрибаи нодири Тоҷикистон оид ба ислоҳоти иқтисодӣ, қабул ва амалигардонии стратегияҳои миллий, барномаҳои давлатӣ ҳамчун омили асосии тағйирёбии шуури иқтисодӣ мавриди арзёбии илмӣ қарор дода шудааст;

- мазмун ва моҳияти падидаи шуури иқтисодӣ дар қаринаи раванди ҷаҳонишавӣ ва бунёди ҷомеаи иттилоотӣ таҳлил гашта, чунин падидаҳо ба мисли “иқтисодӣ рақамӣ”, “иқтисодӣ сабз”, “хизматрасониҳои рақамӣ”, “ҳисоббаробаркунии рақамӣ” ва ғайра мавриди омӯзиш ва таҳлили иҷтимоӣ-фалсафӣ қарор дода шуда, хулосаву пешниҳодҳо корбаст гаштаанд;

- дар натиҷаи таҳлили иҷтимоӣ фалсафӣ тамоюлоту мушкилиҳои ташаккули шуури иқтисодӣ омӯхта шуда, роҳҳои пешгирӣ намудани хатару таҳдидҳо дар ҳастии иқтисодии ҷомеаи муосири тоҷикистонӣ ва баъзе роҳҳои ҷилавгирии онҳо нишон дода шудаанд.

Мақсади таҳқиқот: Мавриди таҳлили иҷтимоӣ - фалсафӣ қарор додани шуури иқтисодӣ ва роҳҳои такмили он дар ҷомеаи муосири Тоҷикистон.

Расидан ба мақсади мазкур ҳалли вазифаҳои зеринро талаб намудааст:

- таҳқиқи ҷанбаҳои пайдоиш ва ташаккули шуури иқтисодӣ дар таърихи фалсафа;

- мавриди таҳлили фалсафӣ қарор додани моҳият ва таркиби шуури иқтисодӣ;

- асоснок намудани шуури иқтисодӣ ҳамчун объекти омӯзиши фалсафа;

- таҳлил ва мушаххас намудани робитаи диалектиии мафҳумҳои “ҳастии иқтисодӣ” ва “шуури иқтисодӣ”;

- мавриди омӯзиш қарор додани ислоҳоти иқтисодӣ дар замони соҳибистиқлолии Тоҷикистон ҳамчун заминаи тағйирёбии шуури иқтисодии ҷомеа ва шахс;

- воқуниши мазмун ва моҳияти шуури иқтисодӣ дар масири ҷараёнҳои ташаккули иқтисодиёти глобалӣ ва ташаккули ҷомеаи иттилоотӣ;

- анҷом додани кӯшишҳои илмӣ оид ба тамоюлот ва мушкилиҳо дар раванди такмили шуури иқтисодӣ дар Тоҷикистон ва роҳҳои ҳалли онҳо.

Муаллиф масъалаҳои зеринро барои ҷимоя пешниҳод кардааст:

1. Дар шароити гузариши ҷомеа ба муносибатҳои нави иқтисодӣ дар ҳасти иҷтимоию иқтисодӣ дигаргуниҳои сифатан нава арзи вуҷуд намуданд, ки онҳо дар сатҳи шуури фардӣ ва оммавӣ ба таври ғайр инъикос меёбанд. Дар ин раванд, зербино ва рӯбиноӣ ҷомеа куллан тағйир ёфта, дар сохтори онҳо тамоюлҳои интегратсия ва дифференциатсияи иҷтимоӣ сурат мегирад, ки онҳо заминаи арзи вуҷуд намудани шаклҳои нави шуури ҷамъиятӣ, аз он ҷумла, шуури иқтисодиро ташкил медиҳад.

2. Дар шароити гузариш ба муносибатҳои сифатан нави иқтисодӣ падидаҳои иҷтимоиву иқтисодии нав ба мисли соҳибкорӣ, муносибати молу мулкӣ, тақсимот, мубодила, кооператсия, идоракунии (менеджмент), сармоядориро ба миён овард, ки онҳо ташаккули шуури иқтисодиро аз имконият ба воқеият табдил дод. Ба назари аввал падидаҳои дар боло зикргардида, мафҳумҳои соф иқтисодӣ буда, аз доираи маърифати фалсафа берун мебошанд, аммо дар раванди таҳқиқот маълум карда шуд, ки бидуни таҳаммули фалсафии мазмун ва моҳияти падидаву равандҳои дар боло зикргардида, ки субъекти ба ҳаракат дароварандаи онҳо инсон ва ақлу заковати ӯ маҳсуб меёбад, ноил гаштан ба ҳадафҳои иқтисодӣ ғайриимкон мебошад. Аз ҳамин сабаб, дар шароити бунёди иқтисодиётӣ ба дониш ва иттилоот асос ёфта (рақамигардонии иқтисодиёт, хизматрасониҳои рақамӣ, пардохтҳои ғайринақдӣ, ҳисоббаркунии рақамӣ ва ғайра) олимони ва коршиносони бештар дар бораи “омили инсонӣ”, “захираи инсонӣ”, “имкониятҳои ақлонии инсон”, “худшиносии инсон” ва ғайра ибрози ақида менамоянд.

3. Таҳлили нуктаи назарҳои мавҷуда ба мо имкон дод муайян намоем, ки *шуури иқтисодӣ - ин раванди инъикоси ҳасти иқтисодӣ дар шуури одамон буда, вай эҳсос, идрок ва тасаввуроти инсонро оид ба ҳасти*

иқтисодӣ дар бар гирифта, воқеияти иқтисодиро дар шакли ғояҳо, манфиатҳо, хостҳо, майлу рағбат ва ормонҳо инъикос менамояд.

Шуури иқтисодӣ зери таъсири омилҳои муайяни таърихӣ ташаккул ёфта, ҳамчун зарурияти объективии дарку фаҳми падидаҳои иқтисодӣ арзи вучуд менамояд. Вай дорои сатҳ ва сохтори мураккаб буда, унсурҳои асосии он **эҳсоси акизитивӣ** – маҷмуи ҳиссиёту эҳсос, **персепсияи иқтисодӣ** – ташаккул додани тасаввурот ва тафаккури эҷодӣ (креативӣ), унсури **когенетивӣ** – дониш, иттилоот, таҷрибаи иқтисодӣ, унсури **праксиологӣ** - имкониятҳои фитрӣ ва ихтисобии субъектҳои хоҷагидорӣ ва ниҳоят унсури **аксиологӣ** – ташаккул додани арзишҳои нави иқтисодиро дар бар мегирад.

4. Ҳамзамон, муайян гашт, ки гарчанде шуури иқтисодӣ барои фалсафаи иҷтимоии муосири тоҷик мавзуи комилан нав ҳам бошад, вале эҳсос, идрок ва тасаввурот оид ба иқтисодиёт таърихи тулони дорад. Аввалин муғчаҳои эҳсоси ҷойгоҳи афкори иқтисодиро дар фалсафаи асотириву динии Ҳинду Чин, фалсафаи бостони тоҷику форс, Юнони Қадим вохӯрдан мумкин аст.

5. Дар натиҷаи раванди дифференциатсияи донишҳои фалсафӣ, дарку эҳсоси алоқамандии фалсафа ва иқтисодиёт дар солҳои 70- уми асри XX соҳаи махсуси дониш - фалсафаи иқтисодиёт ташаккул ёфт. Дар шароити муосир фалсафаи иқтисодиёт ба сохтори илми фалсафаи иҷтимоӣ дохил шуда, объекти омӯзиши он ҳастии иқтисодӣ ва шуури иқтисодӣ мебошад. Мавзуи омӯзиши он бошад, аз худ намудани донишҳо оид ба моҳияти иқтисодиёт ҳамчун низоми мураккабу пурихтилоф ва доимо такмилёбанда маҳсуб меёбад.

Фалсафаи иқтисодиёт ҷанбаҳои **онтологӣ, гносеологӣ, антропологӣ, аксиологӣ, сотсиологӣ ва идеологӣ** шуури иқтисодиро мавриди таҳлилу баррасӣ қарор медиҳад.

6. Роҳҳои такмил додани шуури иқтисодӣ дар ҷомеаи муосири Тоҷикистон собит намуд, ки шуури иқтисодӣ ҳамчун сатҳи олии инъикоси психикии ҳастии иқтисодии мураккабу пурихтилоф буда, вай маҷмуи тасаввурот, мафҳумҳо ва ғояю дидгоҳҳоро дар худ рефлексия намуда, он ба силсилаи арзишҳои иқтисодӣ ва иҷтимоӣ психологӣ асос меёбад ва ҳамчун танзимгари рафтору амали иқтисодӣ амал менамояд. Дар ин робита, таҷрибаи бунёди иқтисодиёти миллӣ дар даврони соҳибистиқлолӣ мавриди омӯзиш қарор дода шуда, муайян карда шуд, ки ҳар гуна лоиҳаҳои бузургу хурди иқтисодӣ дар доираи меъёрҳо ва арзишҳои муайян аз ҷониби одамон бо назардошти ҳадафҳои олӣ баҳри

таъминин зиндагии шоистаи мардум матраҳ мегарданд. Вобаста ба ин, таҷрибаи нодири Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи тарҳрезӣ ва амалигардонии ислоҳоти иқтисодӣ, тарҳрезӣ ва амали гардонии лоиҳаҳои бузурги муҳандисиву иқтисодӣ, барномаву стратегияҳо ҳамчун ҳадафҳои миллӣ мавриди таҳлилу натиҷабардорӣ қарор дода шуда, ҳулоса карда шуд, ки онҳо заминаи бозғатимоди на фақат ташаккули шуури нави иқтисодӣ, балки вусъати сатҳи худшиносии миллӣ, ватандӯстӣ ва ифтихори миллӣ гаштанд.

7. Ҷаҳонишавӣ ҳамчун падидаи нодир ва мураккаби замони муосир мазмунӣ шуури ҷамъиятӣ – сиёсӣ, иқтисодӣ, фарҳангӣ ва ҳатто диниро дигаргун намуд. Таъсири мусбат ва манфии ин падидаи пурихтилофро ба ҳаёти иҷтимоию маънавии ҷомеаҳо кам надида, ҳамзамон бояд зикр кард, ки алоқамандии рушди иқтисодӣ бо равандҳои ҷаҳонишавӣ бараъло ба назар мерасанд. Ба таври дигар, ҷаҳонишавӣ дар замони муосир ба абзори асосии ташаккули иқтисодиёти глобалӣ табдил ёфтааст. Чун натиҷаи ин равандро олимону коршиносон имрӯз дар бораи ташаккул ёфтани “шуури иқтисодии глобалӣ” ҳарф мезананд. Бешубҳа, барои ҷомеаҳои тавсеаёфтаистода ҷаҳонишавӣ василаест, ки иқтисодиёти миллиашонро бо иқтисодиёти рушдёфтаи давлатҳои пешрафта пайваст намуда, аз комёбиҳои техникаву технологӣ бархурдор шаванд.

Таҳқиқи мушкилиҳо ва тамоюлоти ташаккули шуури иқтисодӣ дар ҷомеаи муосири Тоҷикистон нишон медиҳад, ки онҳо ба чанд омилҳои таърихӣ вобастагӣ доранд. Баъд аз Инқилоби Октябр сарфи назар гаштани зинаи рушди капиталистӣ ва яку якбора гузаштан ба муносибатҳои иқтисодии сотсиалистӣ; минбаъд зери таъсири сиёсати иқтисодии яктарафаи Иттиҳоди Шуравӣ ташаккул ёфтани шуури аграрии ҷомеа ва фардҳои алоҳида; бухрони амиқи иқтисодӣ ва ҷанги таҳмили шаҳрвандии солҳои 90-уми асри XX аз ҷумлаи омилҳоеанд, ки тамоюли пурихтилофи ташаккули шуури иқтисодиро муайян намуданд.

Муҳтавои мавзӯи диссертатсия дар 6 мақолаи илмӣ, ки 4 адади он дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таъйи расидаанд, инъикос ёфтааст:

Мақолаҳои илмие, ки дар маҷаллаҳои тақризшавандаи аз ҷониби КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тавсия гардидаанд, нашр шудаанд:

[1-М] Бобоева З.А. Шуури иқтисодӣ: дараҷа ва сохтори он. Паёми ДМТ. 2023, Қисми II. С. 88-95

[2-М] Бобоева З.А. Нақши низоми таҳсилот дар ташаккули шуури иқтисодӣ. Ахбори Институту фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқӣ ба номи академик А.М. Баҳоваддинов АМИТ. №1, 2024, С.180 -184

[3-М] Солихджонов Р., Бобоева З.А. Экономическое сознание: сущностные характеристики. Известия Института философии, политологии и права им. академика А.М. Баҳоваддинова НАНТ. №4, 2023 С. 41-46

[4-М] Бобоева З.А. Экономическая и социологическая модель человека в условиях перехода к рыночным отношениям. Вестник ТНУ. №9, 2024, С. 155-162.

Мақола ва фишурдан нитишорот дар маҷмуаи маводи конференсияҳои ҷумҳуриявӣ ва байналхалқӣ

[5-М] Бобоева З.А. Ҷанбаҳои равонии шуури иқтисодӣ. Маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмию амалӣ бахшида ба таҷлили рӯзи умумҷаҳонии равоншиносон 22-юми ноябри соли 2023. С. 302- 307. Рашт, 2023.

[6-М] Вазъи шуури иқтисодӣ дар раванди гузариш ба иқтисоди бозорӣ. Маҷмун мақолаҳои илмӣ конференсияи илмию амалии омӯзгорон ва профессорони ДИС ДДТТ. 2024. С. 145-153.

Автореферат ва мақолаҳои илмӣ нашрнамудаи муаллиф моҳияти диссертатсияро фаро гирифта, ба он ҳамоҳанг карда шудаанд. Маҷмуан, мазмуну мундариҷаи таҳқиқот, маводи дар диссертатсия истифодашуда, ҷанбаҳои назариявӣ методологии он ба ихтисоси 6.3.7 - фалсафаи иҷтимоӣ мувофиқат менамояд. Диссертатсия аз рӯи натиҷаи назариявӣ ва хулосаҳои илмӣ, тавсияҳои амалӣ ва сатҳу сифати таҳияи худ ба талаботи муқаррарнамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад. Аз натиҷаҳои муҳокима хулосабардорӣ намуда.

ҚАРОР КАРДА ШУД:

1. Диссертатсияи Бобоева Зебо Абдукаримовна дар мавзӯи “Шуури иқтисодӣ ва роҳҳои тақмили он дар ҷомеаи муосири Тоҷикистон” (таҳлили иҷтимоӣ-фалсафӣ) таҳқиқоти илмӣ-соҳавӣ ва ба талаботи пешбинигардидаи соҳиб шудан ба дараҷаҳои илмӣ ва додани унвонҳои илмӣ ҷавобгӯ мебошад.

2. Рисолаи илмӣ Бобоева Зебо Абдукаримовна дар мавзӯи “Шуури иқтисодӣ ва роҳҳои тақмили он дар ҷомеаи муосири Тоҷикистон”(таҳлили иҷтимоӣ-фалсафӣ) барои ҳимоя ҷиҳати дарёфти

дараҷаи илмӣ номзади илмҳои фалсафа аз рӯи ихтисоси 6.3.7 – Фалсафаи иҷтимоӣ тавсия карда шавад.

Хулоса дар ҷаласаи васеи кафедраи ҷомеашиносии Муассисаи давлатии таълимии “Донишқадаи иқтисод ва савдои” – ДДТТ (Протоколи № 7 аз 26 феввали соли 2026) қабул гардидааст.

Дар ҷаласа иштирок доштанд: 14 нафар аъзоёни кафедра

Натиҷаи овоздиҳӣ: «тарафдор» – 14 нафар, «зид» – нест, «бетараф» – нест.

Раисикунанда:

**Мудири кафедраи ҷомеашиносии ДИС ДДТТ,
номзади илми фалсафа, дотсент:**

Чонназарова Д.Х.

Котиб, н.и.ф., дотсент:

Устобоева Д.М.

Имзони Чонназарова Д.Х., ва Устобоева Д.М.-ро тасдиқ менамоям.

**Мудири Шубаи кадрҳо ва корҳои
махсуси МДТ-и «ДИС ДДТТ»**

Маҳмудов Ш.У.

02.03.2026с.